Серед хвороб лідером на цих посівах був піренофороз (жовта плямистість), де зазначено уражені 82% рослин, що пов'язано з неправильно підібраним препаратом, який не контролює розповсюдження данної хвороби. Тому рекомендовано провести повторний обробіток поля інсектицидом Нурел Д (1 л/га) і фунгіцидом Рекс Плюс (1 л/га).

На посівах озимої пшениці у ТОВ «Добрівка» Приазовського району Запорізької області проти шкідників і хвороб були проведені дві обробки:

1) Контадор Дуо (0,08 л/га) у суміші з фунгіцидом Рекс Дуо (500 г/га);
2) Контадор Дуо (0,08 л/га) у суміші з фунгіцидом Рекс Плюс (1 л/га).

При повторному обстеженні чисельність шкідників не перевищувала ЕПШ, однак на колосі спостерігалися ознаки септоріозу. Тому був рекомендований додатковий обробіток фунгіцидом Амістар Естра (0,5 – 0,75 л/га).

Отже, своєчасне обстеження і оперативний захист посівів пшениці озимої є запорукою великих врожаїв з добрими показниками якості, що забезпечить високі прибутки господарствам.

Список літератури

1. Каленська С.М., Дмитришак М.Я., Демидась Г.І. та ін. Рослинництво з основами кормовиробництва. Вінниця, 2014. 650 с.
2. Топчій Т.В. Шкідливість пшеничного трипса. Карантин і захист рослин. 2010. №8. С.6 – 8.
3. Скрипник Н.В., Макарук О.М. Фітосанітарна безпека України. Карантин і захист рослин. 2018. № 9 – 10. С.1 – 4.

УДК 633.15

ОЦІНКА ПРОДУКТИВНОСТІСЕРЕДНЬОСТИГЛИХ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ В УМОВАХ СТЕПУ УКРАЇНИ

Покопцева Л.А., к.с.-г.н., доцент, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь, Україна

Summary: In the work an estimation of productivity of mid-late hybrids of corn in the conditions of the southern steppe of Ukraine is conducted. It has been established that the most adapted to growing conditions in the Steppe zone of Ukraine is the maize hybrid DMS 3411, which provides high yields of corn with better quality indices.

Keywords: corn, hybrid, productivity, biologicalyield, quality

Кукурудза є однією з високопродуктивних злакових культур у світовому рослинництві. Її вирощують для продовольчих потреб (біля 20%), для технічних (15-20%) і на корм худобі (60-65%)[1].

Кукурудза – вологолюбна культура. Кількість опадів за окремими роками у зоні Степу не завжди достатня для отримання високих врожаїв цієї культури, навіть при використанні сучасних технологій вирощування. На фоні високих трудо- і енерговитрат при вирощуванні кукурудзи необхідно зробити правильний підбір гібридівдля конкретних ґрунтово-кліматичних умов. Це основна передумова отримання значних врожаїв високої якості[2]. Тому особливо актуальним постає питання встановлення оптимально адаптованих гібридів кукурудзи до умов даної зони. Це забезпечить отримання високоякісної продукції і в кінцевому результаті буде чинником розвитку сільського господарства України.

Метою роботи було встановленняза продуктивними ознаками найбільш адаптованого гібриду кукурудзи до умов вирощування в зоні Степу України.

Дослід був закладений у СФГ «Сулій Г.В.» Вільнянського району Запорізької області. Середньостиглі гібриди кукурудзи компанії МАИС (ДМС 3411, ДМС 3510, ДМС 3709, ДМС 3908) вирощували на богарі за технологією, рекомендованою для зони Степу.

Аналіз зерна і визначення показників проводили при вологості насіння 14 %. Відбір і підготовку проб проводили за стандартною методикою (ДСТУ 4138-2002) [3].

Основним органом фотосинтезу є листя. Частково цю роль виконують зелені стебла кукурудзи, суцвіття на початку їх утворення і навіть опорні корені.Фотосинтез єосновнимджереломформуваннябіомасирослин, якийзабезпечуєенергієювсіпроцеси росту, обмінуенергії.

Нашими дослідженнямивстановлено, щогібрид кукурудзи ДМС 3908 мав висоту рослини 201,3 см, що вище за інші гібриди на 9,8 – 11,5 (табл.1). Діаметр стебла цього гібриду також був більшим за інші варіанти досліду на 13,9 – 23,1 % і складав 21,3 мм.

Таблиця 1

Біометричні показники рослин різних гібридів кукурудзи

Гібридкукуру дзи	Висотаослин , см	Діаметр стебла біля основи, мм	Кількість качанів на 100 рослин, шт	Довжина качана, см	Кількість зерен в качані, шт	Вихід зерна з 1 качана, %	Маса зерна з 1 качана, г	Біологічна врожайність, т/га
ДМС 3411	182,7 ± 12,7	18,7 ± 0,3	70,3 ± 2,1	15,2 ± 0,8	408,7 ± 16,3	84,6 ± 4,2	122,3 ± 4,6	4,90 ± 0,15
ДМС 3510	183,4 ± 11,9	17,3 ± 0,3	65,2 ± 2,0	13,8 ± 0,7	504,6 ±16,8	86,5 ± 4,0	124,3 ± 4,5	4,62 ± 0,13
ДМС 3909	180,6 ± 12,0	17,3 ± 0,3	66,5 ± 2,0	12,7 ± 0,7	418,1 ± 16,4	86,2 ± 4,3	116,6 ± 4,8	4,43 ± 0,15
ДМС 3908	201,3 ± 12,3	21,3 ± 0,4	69,1 ± 2,2	13,9 ± 0,7	372,7 ± 16,3	83,9 ± 4,3	108,8 ± 4,6	4,29 ± 0,12

Дослідами встановлено, що більша кількість качанів на 100 рослин і їх довжина була притаманна гібридам кукурудзи ДМС 3411 і ДМС 3908. Проте, гібриди ДМС 3510 і ДМС 3709 мали більшу кількість зерен в одному качані 504,6 і 418,1 шт. відповідно, тоді як ДМС 3411 і ДМС 3908 за цим показником дорівнювали 408,7 і 372,7 шт.

Слід відмітити, що на фоні більшої кількості зерен в одному качані гібрид ДМС 3510 мав більшу масу зерна в одному качані, що дорівнювало 124,3 г, тоді як гібрид кукурудзи ДМС 3908 за цим показником був гіршим за інші варіанти досліду і складав 108,8 г. В цілому, вихід зерна з качана складав для гібриду ДМС 3411 84,6%, ДМС 3510 – 86,5 %, ДМС 3709 – 86,2 %, ДМС 3908 – 83,9 %.

Основним комплексним показником якості зернової маси є натура, оскільки вона залежить від форми, величини та щільності зерна, стану його поверхні, вирівняності та ступеня наливу зернівок, їх вологості, вмісту і характеру домішок. Зерно з більшою натурою, як правило, є добре сформованим, виповненим, містить більше ендосперму та менше оболонок, тому дає більший вихід борошна і крупи.

Також одним з якісних показників є маса 1000 насінин. Нами встановлено, що найменшимданим показникомхарактеризувався гібрид ДМС 3510 (246,3 г). У інших варіантах досліду цей показник був більшим на 13,4 – 21,5 %. За показником натури гібрид кукурудзи ДМС 3510 також був меншим за інші гібриди на 1,4 – 5,8% і складав 704,2 г.

Враховуючи вищенаведені показники, була розрахована біологічна врожайність досліджуваних гібридів. Так, найвищу врожайність мав гібрид кукурудзи ДМС 3411 (4,90 т/га). На другому місці ДМС 3510 – 4,62 т/га, на третьому ДМС 3709 – 4,43 т/га. Останнє місце за ДМС 3908 – 4,29 т/га.

Вибір ідеального гібриду кукурудзи для отримання високого урожаю з кращими показниками якості визначає проведення порівняльної оцінки варіантів досліду за їх властивостями. Нами побудований ранжируваний ряд за методикою М.Г.Теплицького.

При проведенні розрахунків, оптимальним показав себегібрид кукурудзи ДМС 3411– перший ранг ($j(x_1)$=3,38). До другого рангу відноситься гібрид ДМС 3908, що підтверджується значенням цільової функції $j(x_2)$=3,89. До третього – гібрид кукурудзи ДМС 3510, де значення цільової функції для досліджуваного сорту $j(x_3)$=4,51. Гібрид кукурудзи ДМС 3709 за комплексом показників отримало четвертий ранг.

Отже, за продуктивними ознаками найбільш адаптованим до умов вирощування у зоні Степу України є гібрид кукурудзи ДМС 3411, який забезпечує отримання високих врожаїв кукурудзи з кращими показниками якості.

Список літератури

1. Зінченко О.І., Салатенко В.Н., Білоножко М.А. Рослинництво. К.: Аграрна освіта», 2003. 591 с.

2. Лихочвор В.В. Рослинництво. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 808 с.
3. Лакин Г.Ф. Биометрия. М.: Высшая школа, 1990. 352 с.

УДК: 636.03

ПРОБЛЕМЫ ВЫРАЩИВАНИЯ ВЫСОКОПРОДУКТИВНОГО ПОГОЛОВЬЯ КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА

Ускенов Р.Б., к. с.-х. н., АО «Казахский агротехнический университет им. С. Сейфуллина», г. Астана, Казахстан
Милько Д.А., д.т.н., Таврический государственный агротехнологический университет имени Дмитрия Моторного, г. Мелитополь, Украина

Summary: The issues of creating a highly productive dairy herd. The critical stages in the development of highly productive dairy livestock are described. Presented specific solutions, compliance with which will significantly increase the productivity of animals.

Keywords: dairy herd, productivity of animals, highly productive dairy, feeding, dairy ration.

Основное понимание создания высокопродуктивных молочных пород скота должно приходить с осознания физиологических основ развития животного. Одним из основных ошибок вскармливания молодняка является игнорирование скармливания молозива новорожденным в первых 5 – 7 часов жизни. В настоящее время такую вопиющую ошибку допускают все реже. Поскольку формирование иммунитета теленка без молозива крайне сложно.

Следующей ошибкой, которая еще часто встречается на просторах постсоветского пространства, является кормление новорожденных грубыми кормами. Дело в том, что с первого дня рождения рубец теленка значительно меньше чем сычуг. В связи с этим кормление телят в возрасте до трех месяцев следует осуществлять исключительно концентрированными кормами. Только после трех месячного возраста можно добавлять грубые корма. В противном случае внутренняя структура сычуга не будет приспособлена к перевариванию концентрированного корма, и не выведет животное на высокую продуктивность.

Разумеется, что немаловажную роль играет наследственность. Но не соблюдение первых двух пунктов сведет на «нет» любое потомство высокопродуктивных коров.

Следующим важным шагом является четкий расчет рациона на содержание энергии, протеина, клетчатки, минеральных веществ и витаминов.

Также важным показателем является количество сухого вещества в рационе.